

An Bhruiséil, 13 Samhain 2025
(OR. en)

15410/25
ADD 2

CULT 128	EMPL 514
AUDIO 111	GENDER 200
CULT HERIT 25	DIGIT 240
EDUC 445	TOUR 23
JEUN 236	MI 907
COMPET 1161	ENV 1222
SAN 743	PROCIV 148
DISINFO 100	RECH 501
RELEX 1475	NDICI 10
FREMP 333	FIN 1352
AG 181	

NÓTA CLÚDAIGH

ó:	Ardrúnaí an Choimisiúin Eorpaigh, arna s(h)íniú ag Martine DEPREZ, Stiúrthóir
dáta a fuarthas:	13 Samhain 2025
chuig:	Thérèse BLANCHET, Ardrúnaí Chomhairle an Aontais Eorpaigh
Uimh. an doic. ón gCoim.:	COM(2025) 786 final
Ábhar:	Dréacht-Dhearbhú Comhpháirteach 'An Eoraip ar son Cultúir, Cultúr ar son na hEorpa'

Gheobhaidh na toscaireachtaí i gceangal leis seo doiciméad COM(2025) 786 final.

Faoi iamh: COM(2025) 786 final

AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 12.11.2025
COM(2025) 786 final

Dréacht-Dhearbhú Comhpháirteach

‘An Eoraip ar son Cultúir, Cultúr ar son na hEorpa’

Dréacht-Dhearbhú Comhpháirteach

‘An Eoraip ar son Cultúir, Cultúr ar son na hEorpa’

Brollach

De bharr an mhéid seo a leanas:

A. Is mór-roinn í an Eoraip ina bhfuil ealaín, cultúr agus cruthaitheacht as cuimse agus ag a bhfuil oidhreacht shaibhir chultúrtha agus stair shaibhir. Tá éagsúlacht chultúrtha agus beogacht na hEorpa, a fhaigheann spreagadh ó shármhaitheas a healaíontóirí agus a gairmithe, ríthábhachtach do luachanna agus féiniúlacht an Aontais, cothaítear leo muintearas Eorpach agus féiniúlacht chomhroinnte Eorpach, agus neartaítear an daonlathas leo.

B. Is eárnálacha eacnamaíocha dinimiciúla iad eárnálacha agus tionscail an chultúir agus na cruthaitheachta. Is acmhainní straitéiseacha iad le haghaidh iomaíochas agus chomhtháthú na hEorpa, lena ngintear fás eacnamaíoch agus éifeachtaí iarmharta dearfacha ar fud eárnálacha agus críoch, lena gcruthaítear poist cháilithe, agus lena dtiomáintear buntáiste cruthaitheach agus nuálach an Aontais.

C. Tá an cultúr agus an oidhreacht chultúrtha mar bhonn taca leis na croílúachanna ar a bhfuil an tAontas bunaithe – meas ar dhíne an duine, an tsaoirse, an daonlathas, an comhionannas, an smacht reachta agus meas ar chearta an duine (Airteagal 2 CAE) – agus is léiriú iad ar an mana ‘Aontaithe san éagsúlacht’. Is é cuspóir uileghabhálach an Aontais i réimse an chultúir saibhreas a éagsúlachta cultúrtha agus teanga a urramú agus a chur chun cinn; a áirithiú go ndéanfar oidhreacht chultúrtha na hEorpa a choimirciú agus a fheabhsú; agus comhar idir na Ballstáit a spreagadh (Airteagal 3 CAE, Airteagal 167 CFAE).

D. Trí bhíthin an chultúir agus na hoidhreacht chultúrtha cruthaítear spás chun saolta inmhianaithe sa todhchaí a shamhlú agus tá siad ríthábhachtach do mhodh maireachtála na hEorpa. Cuireann siad ardán ar fáil don idirphlé poiblí, déantar pobail a aontú leo agus beatha daoine a shaibhriú, tugtar comhtháthú isteach inár sochaithe leo agus is veicteoir tábhachtach iad do ghníomhaíocht sheachtrach an Aontais. Is féidir leis an Aontas a shócmhainní cultúrtha a ghíaráil chun athléimneacht a chothú, an tsíocháin agus an daonlathas a chur chun cinn, agus chun réitigh nuálacha a spreagadh lena rannchuidítear leis an bhforbairt inbhuanaithe.

E. Is acmhainn straitéiseach é an cultúr don Aontas trínar féidir aghaidh a thabhairt ar réaltachtaí práinneacha an lae inniu, amhail teannais gheopholaitiúla agus gheo-eacnamaíocha, téamh domhanda agus díghrádú an chomhshaoil, neamh-chomhionannais shóisialta agus eacnamaíocha, athruithe gasta teicneolaíochta, athruithe déimeagrafacha, agus géarchéim mheabhairshláinte. An tráth céanna, tá aghaidh á tabhairt ag eárnálacha agus tionscail an chultúir agus na cruthaitheachta ar a gcuid dúshlán féin, rud a fhágann go bhfuil gá le tacaíocht spriocdhírthe agus gníomhaíocht dheimhneach.

F. Sa dearbhú seo cuirtear friotal ar fhís straitéiseach fhadtéarmach lena bhféachfar leis an gcultúr a chur i gcróilár fhéiniúlacht na hEorpa, lena leagfar béim ar a thábhachtaí atá an cultúr do dhaoine aonair, do phobail agus don Aontas, agus lena neartófar cearta agus prionsabail chultúrtha.

G. Agus aitheantas á thabhairt do ról tacaíochta an Aontais i réimse an chultúir, dearbhaítear leis an dearbhú seo gealltanais pholaitiúla chomhroinnte agus freagrachtaí polaitiúla comhroinnte Pharlaimint na hEorpa, Chomhairle an Aontais Eorpaigh agus an Choimisiúin Eorpaigh - laistigh dá n-inniúlachtaí éagsúla agus i gcomhréir iomlán le dlí an Aontais - bunaithe ar na príomhthreonna a leagtar amach i gCompás Cultúir 2025 an Choimisiúin don Aontas Eorpach.

Dearbhú Comhpháirteach maidir leis ‘An Eoraip ar son Cultúir, Cultúr ar son na hEorpa’

0. Tá sé d’aidhm againn an cultúr a chur chun cinn agus a shuí mar acmhainn le haghaidh aontacht, dhaonlathas, bharr feabhais agus iomaíochas na hEorpa, agus go dtairbheodh an cultúr de na nithe sin freisin. Agus, dá bhrí sin, táimid tiomanta an méid seo a leanas a dhéanamh:

- Treisiú le ról an Aontais Eorpaigh mar lárionad cumhachta cultúrtha domhanda agus mar mhol bríomhar cruthaitheachta, áit ar féidir le gach duine bheith cruthaitheach agus dul i ngleic leis an gcultúr faoi shaoirse; ról a sheasann le cearta cultúrtha, agus a thugann cumhacht do shaoránaigh agus do ghairmithe cruthaitheacha.
- A áirithiú go leanfaidh an cultúr de bheith ina fhórsa lena neartaítear creatlach shocheacnamaíoch agus chríochach na hEorpa agus aitheantas á thabhairt do luach intreach, sochaíoch, sibhialta agus eacnamaíoch an chultúir, agus dá acmhainneacht chlaochlaitheach.
- Bearta a chur chun cinn chun daoine a chumhachtú, dul chun cinn a dhéanamh, nuálaíocht a dhéanamh agus dul san iomaíocht ar fud an domhain.
- Ról an chultúir mar leas poiblí a aithint, rud a chuireann le hathléimneacht agus fás inbhuanaithe an Aontais.

I gcomhréir leis na gealltanais sin agus leis na ceithre phríomhthreo den Chompás Cultúir don Aontas Eorpach, dearbhaímid go bhfuilimid tugtha go hiomlán do na prionsabail seo a leanas le haghaidh beartais chultúrtha san Eoraip.

1. Bunsraitheanna an chultúir is ea **saoirse an léirithe ealaíonta** agus an tsaoirse chun cultúr a chruthú, agus tá ról fíor-riachtanach acu maidir le sochaithe daonlathacha a chothú agus luachanna Eorpacha a chaomhnú.

Táimid tiomanta na nithe seo a leanas a dhéanamh:

- Saoirse an léirithe ealaíonta agus urraim do luachanna an Aontais a chosaint mar bhunchloch an daonlathais agus mar chearta bunúsacha laistigh den Aontas Eorpach.
- Ealaíontóirí agus gairmithe cultúrtha a chosaint ar chinsireacht, ar imeaglú agus ar chur isteach míchuí.
- Neamhspleáchas na n-institiúidí cultúrtha a chosaint.

2. Is **bunluachanna iad an éagsúlacht chultúrtha agus teanga** ar a bhfuil an tAontas fothaithe. Táimid tiomanta na nithe seo a leanas a dhéanamh:

- Saibhreas éagsúlachta cultúrtha agus teanga an Aontais Eorpaigh agus a cheannasacht chultúrtha a cheiliúradh agus a chaomhnú, agus tacú leo.
- Éagsúlacht iomlán an ábhair chultúrtha a chruthaítear san Eoraip a chur chun cinn, go háirithe ar líne, agus leas a bhaint as teicneolaíochtaí nua chun infheictheacht agus infhionntacht an ábhair sin a áirithiú.

3. Is colún bunúsach de shochaithe daonlathacha cuimsitheacha í **an rochtain ar an gcultúr**. Táimid tiomanta na nithe seo a leanas a dhéanamh:

- Rochtain chuimsitheach ar an gcultúr agus ar an oidhreacht chultúrtha a fheabhsú, rannpháirtíocht sa chultúr agus san oidhreacht chultúrtha a fheabhsú, agus feabhas a chur ar an sult agus ar an tairbhe a bhaintear astu, go háirithe na glúnta óga.
- Aird ar leith a thabhairt ar chearta cultúrtha daoine faoi mhíchumas, grúpaí imeallaithe agus grúpaí faoi mhíbhuntáiste, agus daoine atá ina gcónaí i gceantair thuaithe,

iargúlta nó i gceantair atá i ndíth seirbhísí – lena n-áirítear limistéir atá i mbaol a mbánaithe nó a bhfuil dúshláin shocheacnamaíocha rompu.

- Barr maise agus feabhas a chur ar an mbonneagar cultúrtha ar fud na hEorpa, agus aird á tabhairt ar aghaidh a thabhairt ar éagothromaíochtaí socheacnamaíocha agus críochacha.

4. Tá an ceart ag gach duine chun **dálaí oibre cothroma, córa, sláintiúla agus sábháilte**, lena n-áirítear ealaíontóirí agus gairmithe cultúrtha atá i gceolár ar n-earnálacha cultúir agus cruthaitheachta. Táimid tiomanta na nithe seo a leanas a dhéanamh:

- Luach saothair cothrom, cosaint shóisialta leordhóthanach agus rochtain ar fhorbairt scileanna a chur chun cinn do na healaíontóirí agus gairmithe cultúrtha uile, chomh maith le tacú lena gcearta cómhargála, agus a sláinte agus a sábháilteacht cheirde a chothú, lena n-áirítear a meabhairshláinte.
- Comhionannas inscne a chur chun cinn i réimse an chultúir agus na hoidhreacht cultúrtha, agus cearta ealaíontóirí agus gairmithe cultúrtha faoi mhíchumas a chosaint.

5. Tá **daoine óga** ríthábhachtach chun todhchaí na hEorpa agus a tírdhreach cultúrtha éagsúil a mhúnlú. Táimid tiomanta na nithe seo a leanas a dhéanamh:

- Ionadaíocht agus rannpháirtíocht daoine óga i struchtúir rialachais chultúrtha a chur chun cinn chun go n-éistfí a nguth i bpróisis chinnteoireachta a bhaineann leo.
- Tacaíocht a thabhairt d'ealaíontóirí óga agus d'ealaíontóirí atá ag teacht chun cinn, agus aitheantas á thabhairt don mhéid a chuireann siad le cultúr agus oidhreacht na hEorpa.

6. Tá an tsineirge idir **an cultúr, na healaíona agus an t-oidreachas** ríthábhachtach i dtaca le forbairt agus rathúnas na sochaithe a bheidh ann amach anseo. Táimid tiomanta na nithe seo a leanas a dhéanamh:

- Oideachas sna healaíona a chothú do chách san oideachas foirmiúil, seachfhoirmiúil agus neamhfhoirmiúil, lena n-áirítear foghlaim ar feadh an tsaoil.
- Tacú le cur chuige STEAM (Eolaíocht, Teicneolaíocht, Innealtóireacht, Ealaíona agus Matamaitic) agus le sineirgí idirdhisciplíneacha agus trasdisciplíneacha idir an cultúr, na healaíona, an eolaíocht agus an teicneolaíocht.

7. Tá sé cruthaithe go mbíonn tionchair dhearfacha ag an rannpháirtíocht chultúrtha ar **shláinte agus ar fholláine** daoine aonair agus pobal. Táimid tiomanta na nithe seo a leanas a dhéanamh:

- Éifeachtaí dearfacha an chultúir agus na rannpháirtíochta cultúrtha ar an tsláinte agus ar an bhfolláine a chur chun cinn trínár mbeartais.
- Dea-chleachtais agus cineálacha cur chuige nuálacha a chomhroinnt ar fud na n-earnálacha.

8. Le húsáid, forbairt agus rialachas chórais **na hIntleachta Saorga (IS)**, ba cheart cruthaitheacht an duine a chothú trí chur chuige cothrom duine-lárnach agus cearta-bhunaithe. Ba cheart di an méid seo a leanas a dhéanamh: cearta cultúrtha, inrochtaineacht, cuimsitheacht agus éagsúlacht chultúrtha a urramú; infhionntacht ábhair Eorpaigh, náisiúnta agus áitiúil a fhorbairt agus a chur chun cinn; iomaíochas a chothú; cur i gcoinne deighiltí digiteacha; agus cuimsiú digiteach a chothú. Táimid tiomanta na nithe seo a leanas a dhéanamh:

- Cruthaitheacht an duine agus ceannasacht dhigiteach chultúrtha agus teanga na hEorpa a chur chun cinn, agus aghaidh a thabhairt ar rioscaí eiticiúla a bhaineann le claontachtaí agus homaiginiú cultúrtha.

- Cearta maoinne intleachtúla a chosaint, trí aghaidh a thabhairt ar thionchair IS ar luach saothair cruthaitheoirí, agus san am céanna glacadh go fonnmar leis an nuálaíocht.
- Faireachán a dhéanamh ar thionchar IS ar phoist agus an tionchar sin a mhaolú, chomh maith le tacú le hearnálacha agus tionscail an chultúir agus na cruthaitheachta chun oiriúnú don athrú teicneolaíoch agus scileanna digiteacha a fháil.
- Úsáid IS a chothú mar uirlis chun tacú le gairmithe cultúrtha agus cruthaitheacha, agus a chur ar chumas earnálacha agus tionscail an chultúir agus na cruthaitheachta leas a bhaint as na deiseanna a chuirtear ar fáil leis na teicneolaíochtaí sin.

9. Nascann **an oidhreacht chultúrtha** ár stair lenár dtodhchaí. Is siombail é den aontacht in éagsúlacht agus is bunchloch í dár bhféiniúlacht, dár ndaonlathas agus dár n-athléimneacht. Táimid tiomanta na nithe seo a leanas a dhéanamh:

- Oidhreacht shaibhir nádúrtha agus chultúrtha na hEorpa a choimirciú, a chosaint agus a chur chun cinn – idir inláimhsithe agus doláimhsithe – agus leas á bhaint san am céanna as teicneolaíochtaí digiteacha chun caomhnú agus nuálaíocht na hoidhreachta sin, agus an rochtain uirthi, a chothú.
- Feabhas a chur ar fheasacht, ar thaighde agus ar fhothú acmhainneachta, agus ar úsáid agus idir-inoibritheacht bunachar sonraí agus teicneolaíochtaí digiteacha chun aghaidh a thabhairt ar bhagairt na gáinneála ar earraí cultúrtha agus coireanna gaolmhara eile, agus an tráth céanna comhar idirnáisiúnta á chothú i measc na ngairmithe ábhartha uile, amhail an gairmithe oidhreachta, fhorfheidhmiú an dlí nó custaim.
- Malartú idirghlúine a chothú chun tarchur na hoidhreachta cultúrtha agus an eolais ó na glúnta níos sine go dtí na glúnta óga a áirithiú.

10. Leis an gcultúr agus leis an oidhreacht chultúrtha, cothaítear **forbairt réigiúnach agus chríochach, athléimneacht, comhtháthú sóisialta agus cóineasú** idir réigiúin na hEorpa. Ní mór iad a chosaint freisin le linn géarchéimeanna, lena n-áirítear ar rioscaí amhail éifeachtaí an athraithe aeráide. Táimid tiomanta na nithe seo a leanas a dhéanamh:

- Leas a bhaint as acmhainneacht an chultúir agus na hoidhreachta cultúrtha, i sineirge le limistéir eile, chun tarraingteacht na gcúigí uile a threisiú agus chun aghaidh a thabhairt ar dhúshláin chríochacha, lena n-áirítear cur i gcoinne meath déimeagrafach, go háirithe i limistéir fhorimeallacha, thuaithe, iargúlta agus i limistéir atá i ndíth seirbhísí, lena n-áirítear na réigiúin is forimeallaí san Aontas.
- Turasoireacht chultúrtha inbhuanaithe a chur chun cinn, agus urraim á tabhairt don oidhreacht chultúrtha, do thírdhreacha agus do chleachtais phobail, agus rannchuidiú leis an bhforbairt réigiúnach agus áitiúil.
- Feabhas a chur ar an gcomhar maidir le hullmhacht i gcomhair géarchéimeanna agus an cultúr agus an oidhreacht chultúrtha a chomhtháthú i bpleanáil slándála agus ullmhachta i gcomhair géarchéimeanna, bainistiú géarchéime agus riosca, atógáil iargéarchéime, téarnamh agus próisis cothaithe síochána.

11. Tá an cultúr, lena n-áirítear an oidhreacht chultúrtha, ríthábhachtach **san aistriú i dtreo na hinbhuanaitheachta comhshaoil** toisc go múnlaíonn sé luachanna, iompraíochtaí agus cleachtais atá mar bhonn agus mar thaca le forbairt atá freagrach ó thaobh an chomhshaoil de. Táimid tiomanta na nithe seo a leanas a dhéanamh:

- Béim a leagan ar a thábhachtaí atá an cultúr sa fhreagairt bheartais ar dhúshláin éiceolaíocha, trí ailtireacht, dearadh, cosaint oidhreachta agus bainistiú tírdhreacha a chur chun cinn lena saothraítear cáilíocht, nuálaíocht, cuimsiú agus barr feabhais, agus trí ghlacadh uirlisí praiticiúla glasaithe a spreagadh agus trí ghníomhairí cultúrtha agus oidhreachta a chumasú chun insintí a stiúradh agus a athrú i gcomhchruthú le pobail.

12. Is éard atá i gceist le huailmhianta an dearbhaithe seo a shaothrú agus tionchair thrasnacha an chultúir a ghairáil go hiomlán an cultúr a chur chun cinn i mbeartais inmheánacha agus sheachtracha an Aontais, infheistíocht a dhéanamh in earnálacha agus tionscail an chultúir agus na cruthaitheachta, agus faireachán a dhéanamh ar dhul chun cinn. Táimid tiomanta na nithe seo a leanas a dhéanamh:

- Tacú le **cistiú leanúnach, tiomnaithe** d'earnálacha agus tionscail an chultúir agus na cruthaitheachta, agus modhanna nuálacha agus malartacha cistiúcháin a chur chun cinn ar gach leibhéal rialachais.
- **An cultúr a leabú** laistigh de **straitéisí, beartais agus gníomhaíochtaí ábhartha**, agus na huirlisí cistiúcháin comhfhreagracha.
- Dlúth-idirphlé a choinneáil **ar bun leis na geallsealbhóirí ábhartha**.
- An dearbhú sin a chur chun cinn i gcaidreamh **an Aontais le heagraíochtaí idirnáisiúnta agus le tíortha comhpháirtíochta** – laistigh de róil agus cumhachtaí na sínitheoirí faoi seach – agus ár gcomhpháirtíochtaí a cheangal go daingean de luachanna na cómhálartachta agus na rannpháirtíochta fadtéarmaí.
- Tionscnaimh a chur chun cinn arb é is aidhm dóibh feabhas a chur ar infhaighteacht sonraí fóna incomparáide maidir leis an gcultúr chun tacú le beartais chultúrtha atá bunaithe ar fhianaise a fhorbairt.
- Athbhreithniú a dhéanamh ar an dul chun cinn sna réimsí a chumhdaítear sa dearbhú seo.

***